

בית משפט מחוזי תל אביב-יפו

א 2461/07

הלל ענבל נ. סופר פארם ישראל

ת.פתיחה: 07/10/07 סדר דין: לגיל

בית המשפט המחוזי

תל אביב - יפו

ענבל הלל, ת.ז. 034932160

התובעת:

באמצעות עו"ד גיא בייגל

מרחוב בוגרשוב 40, תל-אביב

טלפון: 054-5772301 פקס: 153-3-6203062

נ - ג - ד

סופר פארם ישראל בע"מ, חברה מספר 510753551

הנתבעת:

מרחוב שנקר 16 הרצליה, 46725

טלפון: 09-9725000, פקס: 09-9725050

מהות התביעה: כספית, סעד הצהרתי.

סכום התביעה: סכום התביעה האישית – 14.21 ₪.

סכום התביעה הייצוגית – 5,000,000 ₪.

תובענה ייצוגית

התובעת מתכבדת להגיש לבית המשפט הנכבד כתב תביעה. בד בבד עם הגשת תובענה זו מגישה התובעת בקשה לאישורה של התובענה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות" או "החוק").

בית המשפט הנכבד מתבקש בזאת ליתן לתובעת את הסעדים המפורטים בכתב התביעה זה, ובנוסף לחייב את הנתבעת בתשלום גמול והוצאותיה של התובעת בתוספת שכר טרחת עורך דין ומע"מ כדין.

מבוא

1. תמציתה של תובענה זו בהטעיה בוטה של הנתבעת (להלן גם: "סופר-פארם"), את ציבור צרכניה, הרוכשים ממנה את התרופות דקסמול ונורופן ללא מרשם ושלא באמצעות רוקח (להלן: רכישה "על המדף").
2. ומדוע? שכן, שעה שבסניפי סופר פארם מוצגות אריזות של התרופות דקסמול ונורופן על המדף לעין כל, וניתן לרכושן (שלא באמצעות רוקח) במחיר ובכמות מסוימים לאריזה, נמכרות בבית המרקחת הנמצא **באותו הסניף (!)**, **אותן התרופות, באריזות המכילות כמות גדולה יותר של קפליות (בכ- 25%) ובמחיר זול יותר לאריזה (בכ- 1 ₪)**.
3. והנה, האריזות הכדאיות יותר לצרכן נמצאות במגירות בית-המרקחת שבסניף - כך שרק אותם מעטים יודעים עוד יודעים על קיומן, ואילו האריזות ה"כדאיות" לנתבעת - אשר נחותות הן מבחינת הכמות והן מבחינת המחיר ואשר אין, למעשה, כל סיבה לרכושן - מוצגות לציבור הצרכנים על מדפי הרשת.

4. כפי שיובחר להלן, במועד כלשהו לאחר ה-1.1.06 (המועד בו הוסר הפיקוח על קביעת מחירי תרופות ללא מרשם שלא באמצעות רוקח) סופר-פארם העלתה את מחיריהן של תרופות אלה בצורה דרסטית, ובמקביל נמנעת באופן שיטתי מלידע את ציבור צרכניה על פערי הכמות והמחיר הללו, באופן המונע מהם לקנות את המוצר הכדאי להם יותר – אריזת זבה יותר קפלויות, במחיר נמוך יותר. ברור לכל, שאילו מידע זה היה בידי הצרכנים, הם לא היו בוחרים לקנות תרופות בכמות קטנה יותר ובמחיר יקר יותר (על המדף) מאשר בבית-המרקחת הנמצא באותו הסניף, מרחק 2 צעדים בלבד (!!).

הצדדים

5. התובעת הינה אדם פרטי, אשר רוכשת מפעם לפעם תרופות שונות – ביניהן דקסמול ונורופן – בסניפי סופר-פארם השונים הפזורים ברחבי הארץ.
6. הנתבעת, סופר-פארם, הינה רשת חדראגסטור הגדולה והמובילה בישראל, הכוללת כ-120 סניפים, הפרושים ברחבי המדינה, ומוכרים מגוון רחב ביותר של תרופות, מוצרי בריאות, קוסמטיקה, טואלטיקה, מוצרי תינוקות וטלפונים סלולריים.
7. עילת התביעה, הינה כי במועד כלשהו לאחר ה-1.1.06 סופר-פארם העלתה את מחיריהן של אריזות דקסמול ונורופן 16 קפלויות בצורה דרסטית, וכי היא מסתירה מלקוחותיה, הלכה למעשה, כי רכישת אריזות אלה על המדף פשוט אינה כדאית – לא מבחינת הכמות ולא מבחינת המחיר.

העובדות

מכירתן של תרופות ללא מרשם בסניפי סופר-פארם

8. בסניפי הנתבעת ממוקמים דרך קבע בתי מרקחת, באמצעותם מוכרת הנתבעת לקהל צרכניה תרופות שונות, ובכלל זה דקסמול ונורופן באריזות של 20 קפלויות (בכל הקשור לאריזות הנורופן מזובר, למעשה, בקפסולות ליקוויד-גיל, אך למען הפשטות הן מכונות לעיל ולהלן "קפלויות").
9. ביום 23.3.05 נכנסו לתוקפן תקנות הרוקחים (מכירה של תכשיר בלא מרשם שלא בבית מרקחת או שלא בידי רוקח), תשס"ה-2004 (להלן: "התקנות"), אשר אישרו והסדירו את מכירתן של תרופות מסוימות שלא בבית-מרקחת או בבית-מרקחת שלא באמצעות רוקח (להלן: מכירת תרופות "על המדף").
10. על-פי התקנות, אושרה, בין היתר, מכירתן של תרופות מסוימות, בהגבלות שונות, בכמות שלא תעלה על 16 יחידות באריזת (סעיף 3א) והתוספת השניה לתקנות).
11. זמן מה לאחר כניסת התקנות לתוקף החלה הנתבעת במכירת תרופות שונות בסניפיה שלא באמצעות בית המרקחת שבסניף (מכירה על המדף) – וביניהן גם דקסמול ונורופן באריזות המכילות 16 קפלויות, בהתאם לתקנות.
12. עד ליום 31.12.05 היו מחיריהן של התרופות הנמכרות על המדף בפיקוח מלא של משרד הבריאות. נכון ליום זה מחירה של אריזת נורופן 16 קפלויות היה 27.65 ₪, ומחירה של אריזות דקסמול 16 קפלויות היה 11.50 ₪.

באותו המועד מחירן של האריזות ה"רגילות" המפוקחות – אריזות ה-20 קפלויות הנמכרות רק באמצעות רוקח – היה 30.20 ₪ לאריזת נורופן 20 קפלויות ו-13.05 ₪ לאריזת דקסמול 20 קפלויות, **אותו המחיר בו הן נמכרות כיום.**

13. צא ולמד, כי ערב הסרת הפיקוח על קביעת מחירי התרופות הנמכרות על המדף (31.12.05), מחיריהן של אריזות הדקסמול והנורופן שנמכרו על המדף היו זולות יותר (כמצופה) מהאריזות של אותן התרופות שנמכרו בבית המרקחת (באמצעות רוקח). זהו כמובן מצב סביר לכל הדעות, שכן מדובר באריזות המכילות מספר קפלויות קטן יותר – 16 במקום 20.

14. לסיכומו של עניין, ביום 31.12.05 רמות המחירים של אריזות דקסמול ונורופן על המדף שמרו על העיקרון הצרכני הבסיסי: **מקבלים פחות (16 קפלויות ולא 20) – משלמים פחות (מחיר לאריזה זול יותר).**

15. ביום 1.1.06 תשתנתה רמת הפיקוח על מחיריהן של תרופות הנמכרות על המדף ורמת הפיקוח עליהן הועברה מפרק ו' לחוק פיקוח על מחירי מצרכים ושירותים התשנ"ו-1996 לפרק ז' (דיווח על רווחיות ומחירים פעמיים בשנה). למעשה, מיום זה ואילך **משרד הבריאות אינו מתערב בקביעת מחיריהן של תרופות הנמכרות על המדף, אלא רק מיודע אודותם.**

16. מיום זה ואילך חלה עליה דרסטית במחיריהן של אריזות דקסמול ונורופן הנמכרות על המדף (16 קפלויות) בסניפי הנתבעת, שעה שמחיריהן של האריזות המפוקחות (20 קפלויות) נשאר בלא שינוי. כך נוצר המצב האבסורדי הבא:

16.1. כיום, מחירה של אריזת דקסמול 16 קפלויות הוא 13.80 ₪, לעומת מחירה של אריזת דקסמול 20 קפלויות שהוא 13.05 ₪. כלומר, **צרכן הרוכש דקסמול על המדף משלם 75 אג'** **יותר עבור אריזה המכילה 4 קפלויות פחות (16 קפלויות במקום 20).**

16.2. כיום, מחירה של אריזת נורופן 16 קפלויות הוא 31.65 ₪, לעומת מחירה של אריזת נורופן 20 קפלויות שהוא 30.20 ₪. כלומר, **צרכן הרוכש נורופן על המדף משלם 1.45 ₪ יותר עבור אריזה המכילה 4 קפלויות פחות (16 קפלויות במקום 20).**

17. הנה כי כן, רשת סופר-פארם הפכה את המשואה שהיתה קיימת ערב הסרת הפיקוח, וקבעה את העיקרון הצרכני ה"חדש": **מקבלים פחות (16 במקום 20) – משלמים יותר (הרבה יותר).**

18. חשוב לציין, כי ישנן תרופות נוספות הנמכרות בו זמנית בסניפי סופר-פארם גם על המדף (באריזת 16 קפלויות) וגם בבית-המרקחת (באריזת 20 קפלויות). ואולם, במקרים אלה נמכרת אריזת ה-20 קפלויות בבית-המרקחת במחיר לאריזה **גבוה** ממחירה של אריזת 16 קפלויות (על המדף). במקרים אלה קניית האריזה בבית-המרקחת מהווה למעשה קניה של אריזת חיטכון - מעין הנחת כמות - אשר מחירה האבסולוטי גבוה יותר, אך המחיר לקפליה בה נמוך יותר, וכך יכול כל צרכן לעשות את השיקול הכלכלי הנכון ביותר עבורו – מחיר מול כמות.

זאת ועוד, לגבי חלק מהתרופות סופר-פארם אף **מפרטות מיוזמתה** מודעות על גבי מדפי התרופות שבסניף (שמחוץ לבית-המרקחת) – מודעות "המייצעות" ללקוחותיה לקנות דווקא בבית-המרקחת, שכן שם נמכרות אותן "אריזות חיטכון".

19. ואולם – לא כך היא בענייננו! במקרה דנן, אריזות ה-16 קפליות של דקסמול ונורופן הנמכרות על המדף נחותות מהאריזות הנמכרות בבית-המרקחת מכל בחינה אפשרית – הן מבחינת הכמות והן מבחינת המחיר לאריזה (ובוודאי מבחינת המחיר לקפליה). לגבי תרופות אלה אין כל מודעה המיידעת את הצרכן לגבי כדאיות הקנייה בבית-המרקחת. בכל הקשור לאריזות החסכוניות באמת – האריזות במקרה שלפנינו – בוחרת הנתבעת (משום מה) להחריש.
20. לא זו אף זו, הנתבעת אף מוסיפה חטא על פשע ומבלבלת את לקוחותיה. בסניפיה השונים מופיעות מודעות ה"מייעצות" לרכוש דקסמול ונורופן דווקא בבית-המרקחת (ולא מהמדף) באריזות "תיסכוך" אחרות – אריזות של כ-40-50 קפליות לאריזה בהן ניתנת "הנחת כמות" (אך במחיר לאריזה גבוה יותר). אולם אין כל מודעה המציינת את עדיפותן המוחלטת של אריזות ה-20 קפליות של דקסמול ונורופן על פני רכישה מהמדף (הן מבחינת הכמות והן מבחינת המחיר לאריזה), או אפילו הודעה על דבר קיומן.

סיפורה האישי של התובעת

21. התובעת קונה מפעם לפעם תרופות כאלה ואחרות בסניפי סופר-פארם השונים בעיקר באזור תל-אביב (שם היא מתגוררת ועובדת), ובכלל זה גם תרופות דקסמול ונורופן.
22. עד ליום פרסום התקנות קנתה התובעת את תרופותיה בבית-המרקחת שבסניפי הנתבעת. עם תחילת מכירתן של התרופות על המדף, קנתה התובעת את התרופות מהמדף, ושלא באמצעות בית-המרקחת שבסניף.
23. במהלך חודש ינואר 2007, לאחר שקנתה מהמדף בסניף הנתבעת בדיזינגוף סנטר בתל-אביב אריזת דקסמול 16 קפליות, התעורר לראשונה חשדה של התובעת כי קיים מוצר עדיף יותר על-פני זה שרכשה.
24. יודגש, כי התובעת שילמה על רכישתה זו בקופת התשלום הנמצאת בבית-המרקחת עצמו, בתור לתרופות ללא מירשם (פשוט כי שם התור בדי"כ קצר יותר), וכי כך היא נוהגת לשלם בדרך כלל עבור רכישותיה – הן אלה המבוצעות בבית-המרקחת והן אלה המבוצעות במדפי הסניף. מכאן ברור, כי אילו היתה מודעת לפערי המחירים והכמויות המתוארים לעיל, באופן וודאי היתה בוחרת לרכוש אריזה של 20 קפליות (כיוון שממילא היא משלמת אצל הרוקח).
25. בבדיקה שערכה התובעת במספר סניפים של הנתבעת, התברר לה הפערים בין קנייה על המדף לבין קנייה באמצעות בית-המרקחת – הן מבחינת המחיר והן מבחינת הכמות כפי שהוצגו לעיל – והתחווה לה כי המצב דומה גם בכל הקשור לאריזות הנורופן, שגם אותן היא נוהגת לרכוש מדי פעם בסניפי הנתבעת.
26. עם היוודע האמור לעיל פנתה התובעת ביום 22.1.07 במכתב לנתבעת, ובו שטחה את טענותיה בעניין.
27. כשבועיים לאחר מכן קיבלה התובעת מהנתבעת תשובה סתמית ולקונית בזו הלשון "לדאבונו למרות מאמצים רבים לא הצלחנו ליצור עימך קשר טלפוני". זאת, על אף שכתובת התובעת צוינה במפורש במכתב שנשלח לנתבעת.

28. בעקבות תשובתה הסתמית של הנתבעת יצרה התובעת קשר טלפוני עם הנתבעת, ושטחה שוב את טענותיה בעניין.
29. בתשובתה מיום 16.2.07 כתבה הנתבעת כי "במידה וקיים פער בין מחירי התכשירים הממוקמים מאחורי הדלפק ולפני הדלפק, הכל נעשה בהתאם למחירון המפורסם בהתאם להוראות משרד הבריאות".
30. לאחר בירור עם משרד הבריאות שהעלה כי מחירי התרופות הנמכרות על המדף אינם נקבעים ע"י משרד הבריאות, פנתה התובעת שוב (בפעם השלישית!) לנתבעת ושטחה (שוב) את טענותיה – הן לעניין קיומם של פערי המחירים הנ"ל והן לעניין יידוע הצרכנים אודותם.
31. מתשובת הנתבעת מיום 8.3.07 השתמע שוב כי כל מעשיה הם בהתאם להנחיות משרד הבריאות וכי היא פועלת כדין.
32. בעקבות תשובת הנתבעת פנתה התובעת אל משרד הבריאות במספר תכתובות ושיחות טלפון לבירור נוסף. מבירור זה עולה בצורה חד משמעית כי פעולות הנתבעת, עליהן הלינה התובעת, אינן בפיקוח משרד הבריאות, וכי הן מבוצעות על פי שיקול דעתה הבלעדי של הנתבעת.
33. משכך, פנתה התובעת לבית-המשפט הנכבד בתובענה זו.
34. למען הגילוי הנאות יצויין כי התובעת הינה עו"ד במקצועה, כי היא אישתו של הח"מ וכי במקביל להגשת תובענה זו מוגשת על-ידה תובענה דומה כנגד רשת ניו-פארם, המתחרה בנתבעת.

הטיעון המשפטי

35. הנתבעת הינה עוסק כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "חוק הגנת הצרכן"), שכן בדרך עיסוקה הוא מוכרת ומשווקת את התרופות נורופן ודקסטמול, סביבן סבה תובענה זו.
36. למען הסדר הטוב יצויין, כי הנתבעת הינה "צרכן" כהגדרת מונח זה בחוק הגנת הצרכן, מאחר שרכשה את התרופות ששווקה הנתבעת לשימושה האישי.
37. הנתבעת הפרה את הוראות חוק הגנת הצרכן, כפי שנראה להלן.
38. סעיף 2 לחוק הגנת הצרכן, שכותרתו "איסור הטעיה", אוסר על הטעיית הצרכן. וכך נקבע בסעיף 2(א) לחוק:

"לא יעשה עוסק דבר - במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת - העלול להטעות צרכן בכל עניין מהותי בעסקה (להלן - הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) הטיב, המהות, הכמות והסוג של נכס או שירות;

...

(13) המחיר הרגיל או המקובל או המחיר שנדרש בעבר, לרבות תנאי האשראי ושיעור הריבית;

וממשיך סעיף 2(ב) לחוק וקובע:

(ב) לא ימכור עוסק, לא ייבא ולא יחזיק לצרכי מסחר נכס שיש בו הטעיה ולא ישתמש בנכס כאמור למתן שירות.

39. זאת ועוד, מעשיה ו/או מחדליה של סופר-פארם נופלים גם לגדרי סעיף 4 לחוק הגנת הצרכן הקובע חובת גילוי לצרכן, כדלקמן:

”(א) עוסק חייב לגלות לצרכן -

(1) כל מגם או איכות נחותה או תכונה אחרת הידועים לו, המפחיתים באופן משמעותי מערכו של הנכס...”.

40. בענייננו, הוטעתה התובעת בצורה ברורה, כקבוע לעיל בחוק הגנת הצרכן. הנתבעת מציגה בסניפיה על המדף אריזות של נורופן ודקסמול הנחותות מבחינת המחיר והכמות מהאריזות הנמכרות בבית-המרקחת הנמצא באותו הסניף. זאת, שעה שהתרופות הנמכרות בבית-המרקחת אינן מוצגות לעין כל ומבלי שהנתבעת טורחת ליידע את הצרכנים על דבר קיומן ו/או עדיפותן האבסולוטית.

41. הנתבעת העלתה את מחיריהן של דקסמול ונורופן הנמכרות על המדף בצורה כה בוטה ובלתי סבירה, עד שממש הפכה על פניה את אחת מהנחות היסוד של הכלכלה המודרנית – ההנחה שיותר עדיף על פחות (שהרי הצרכן משלם יותר ומקבל פחות) – והכל, ללא גילוי נאות לקהל צרכניה. כתוצאה מכך, הצרכנים רוכשים, ללא ידיעתם, מוצר נחות אבסולוטית ממוצר אחר הנמכר באותו הסניף.

42. התנהלותה האמורה של סופר-פארם עולה לכדי הטעיה (ולמצער, בנסיבות אלה חל הכלל המשפטי של "הדבר מדבר בעד עצמו", כמשמעותו בסעיף 41 לפקודת הנויקין, התשכ"ח - 1968, ובהתאם נטל ההוכחה מוטל על סופר-פארם).

43. אין ולא יכול להיות חולק, כי בהתנהלותה הפרה סופר-פארם ברגל גסה את חובותיה על-פי חוק הגנת הצרכן.

על חובת הגילוי במקרה דנן

44. לטענת התובעת, על הנתבעת היה לנהוג באחת משלוש דרכי פעולה אפשריות במצב הנסיבות המתואר לעיל:

44.1. לא למכור דקסמול ונורופן בו זמנית גם על המדף וגם בבית-המרקחת שבסניף.

44.2. למכור דקסמול ונורופן על המדף במחיר לאריזה הנמוך מהמחיר המפוקח – כיוון שמדובר באריזות המכילות מספר קטן יותר של קפלויות (כפי שהיא נוהגת לגבי תרופות אחרות). כך היה נשמר העיקרון של משלמים פחות – מקבלים פחות.

44.3. לנהוג כפי שהיא נוהגת כיום, אך תוך מתן גילוי נאות כפי שיוסבר להלן.

למצער, הנתבעת לא בחרה באף אחת מדרכי הפעולה הנ"ל.

45. כמתואר לעיל, במצב האבסורדי שנוצר בסניפי הנתבעת, נמכרות על המדף אריזות עם מספר קפלויות קטן יותר במחיר גבוה יותר, מאשר האריזות הנמכרות בבית המרקחת באותו הסניף.

46. מה גם, שבמקרים בהם רכשה התובעת את התרופות בסניפי הנתבעת, היא שילמה בעבורן אצל הרוקח עצמו - בקופה הנמצאת בתור לתרופות ללא מירשם. ברור לכל, כי אילו היתה התובעת מודעת לפערי מחיר אלה, היא היתה מעדיפה לרכוש את התרופות ישירות מהרוקח, ולא מהמדף שממולו.
47. ויודגש, עצם התשלום אצל הרוקח (ולא בקופת הסניף) אין בו כדי להפחית מחובותיה של הנתבעת גם במקרים בהם התשלום עבור רכישת תרופות מהמדף מתבצע בקופת הסניף, אלא יש בו רק כדי לחדד עוצמת החטעיה בגין פעולותיה ומחדליה של הנתבעת.
48. הנה כי כן, הנתבעת יוצרת אצל לקוחותיה פערי מידע בדבר כדאיות רכישת המוצר, שכן היא מציגה על המדף לעיני כל מוצר אחד, אך במקביל מוכרת בבית-המרקחת מוצר עדיף בהרבה (אריות 20 קפלויות) - הן מבחינת הכמות והן מבחינת המחיר.
49. כפי שצויין לעיל, הנתבעת אף מגדילה לעשות ומפרסמת את מכירתן של "אריות חיסכון" ברכישה מאת הרוקח - אריות המכילות מספר רב יותר של קפלויות (40 - 50) במחיר לאריות גבוה יותר, אך במחיר לקפלויות נמוך יותר. בכך, כאילו שמה עצמה הנתבעת כמחפשת את טובת הצרכן, שעה שהיא מספקת לו (כביכול) את המידע הצרכני לרכישה נבונה.
- משום מה, את המידע הבסיסי הרבה יותר, שרכישת דקסמול ונורופן מהמדף פשוט אינה כדאית, הנתבעת אינה טורחת, משום מה, לפרסם.
50. בית-המשפט כבר נתן לא אחת את דעתו בדבר חובות הגילוי המוטלות על עוסק בהתקשרות בעיסקה צרכנית:

• "חובת הגילוי בידי החוזים הכלליים נובעת מחובת תום הלב החלה על צדדים למשא ומתן, המחייבת אותם לנהוג בהגינות, תוך גילוי עובדות, אשר אינן בידיעת הצד השני, ואשר עשויות להיות חשובות לו בבדיקת כדאיותה של העסקה, או העשויות להשפיע על החלטתו האם להתקשר בעסקה"

(ראו ע"א 783/83 שמואל קפלן נ' מרדכי נובוגרוצקי, פ"ד לח (3) 477, עמוד 485-484, דנ"א 3047/01 רחמים איליה נ' מרילין קיסטלינגר, [פדאור (לא פורסם) 02 (1) 273]).

• "כאשר, על פי הנסיבות, היה מקום לצפות לכך כי צד למשא ומתן יגלה את העובדות לצד השני, והוא אינו מגלה אותן, מפר הוא את חובתו"

(ד"נ 7/81 פנידר, חברה להשקעות פתוח ובנין בעמ' נ' דוד קסטרו, פ"ד לו (4) 673, עמוד 697-696).

• "חוק הגנת הצרכן מתערב כאמור ביחסים בין צדדים לא שווים ומטיל חובת הוגנות מוגברת על הצד החזק-הספק, כלפי הצד החלש-הצרכן, תוך איזון חוסר השוויון ע"י הטלת חובת גילוי על ספקים כדי שהצרכנים לא יוטעו תוך שיקול עיקרון תום הלב."

(ראו רע"א 8733/96 לנגברט נ' מ"י-מינהל מקרקעי ישראל, תקדין עליון 99(4) 61 וע"א 1977/99 ברזני נ' בזק החב' הישראלית לתקשורת בע"מ, פ"ד נה(4) 584).

51. הדברים אף מודגשים ביתר פירוט, בדבריה של כב' השופטת דבורה גלפל, מקום בו העוסק קובע מחיר גבוה ויוצר פער מהותי, לא סימטרי, בין המחיר למוצר:

"אין מחלוקת על כך שהמשיגה רשאית לקבוע לעצמה את דרך חישוב הפרמיה במסגרת

הדין. אולם, עליה לידע את הלקוח כאשר קיימת אי-סימטריה בין הפרמיה לדמי הביטוח. אי-סימטריה זו עלולה להטעות את המבוטח בשלב בחירת המבטחת ותנאי הביטוח, והינה חשובה לצורך החלטה בדבר קשירת חוזה הביטוח דווקא עם מבקשת זו או אחרת.

...

המשיבה אינה אחראית לחלטות של מבוטחיה, אולם, עליה לספק להם את מלוא הנתונים הנכונים והרלוונטיים המצויים ברשותה, כדי לאפשר להם להגיע להחלטת המבוטחת על נתונים אמיתיים." (ההדגשה אינה במקור)

(ראה בש"א 60298/99 ת.א. 2778/99 אמיר שוורץ נגד המגן חברה לביטוח בע"מ (טרם פורסם) בעמ' 6. מצ"ב כאסמכתא [1] לבקשה זו).

כבי השופטת פלפל אף חוזרת על הדברים בת.א. 2747/99 בש"א 60027/99 יעקב ביטוח נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (טרם פורסם), בעמ' 3, ומסכמת:

"ברמה הנורמטיבית ניתן ליצור חוסר סימטריה כפוף לחובת הגילוי" (ההדגשה אינה במקור)
מצ"ב כאסמכתא [2] לבקשה זו

52. ולסיכום, יפים דבריה של כבי השופטת פלפל בת.א. 2668/99 בש"א 59203/99 בורובסקי דניאלה נ' מנורה בע"מ - חברה לביטוח, (דינים מחוזי לג (4) 114):

"איסור ההטעיה הוא חד וברור - כל תכליתו להבטיח את זכות המבוטח וחירותו לבחור את המוצר הביטוחי המתאים לו באמת. חירות לבחור - משמע, בחירה על בסיס מידע מלא ומבוטס.

...

אי הצגה של מידע כאשר יש ציפייה סבירה של הלקוח לקבל את הטוב ביותר מבין כל הפוליסות שקיימות אצל המשיבה הינה בבחינת אי גילוי. הימנעות מסקירה של כל האופציות אשר עונות על צרכי הלקוח במצב זה היא בבחינת הטעיה." (ההדגשות אינן במקור)

53. ברור, איפוא, כי מצב בו אריזה אחת מוצגת על המדף ואריזה שנייה, עדיפה עליה, נמצאת בארונות בית-המרקחת ללא כל פרסום אודותיה, אינו עונה על חובות הגילוי ואי-ההטעיה הקבועות בדין.

היקף הנזקים שנגרמו לתובעת

54. כמוסבר לעיל, אילו היתה הנתבעת מודעת לפערי המחירים האמורים, היא היתה בוחרת לרכוש אריזות של 20 קפלויות, במקום אריזות ה-16 קפלויות שרכשה.

55. לכן, נזקה האישי של התובעת הוא 14.21 ₪ המחושבים באופן הבא:

מחירה של אריזות דקסמול 16 קפלויות הוא 13.80 ₪ לעומת מחירה של אריזות דקסמול 20 קפלויות שהוא 13.05 ₪. משכך, בגין כל אריזות דקסמול 16 קפלויות שקנתה נגרם לתובעת נזק של 3.36 ₪ $(= 13.80 - (13.05/20) * 16)$. התובעת מעריכה כי רכשה 2 אריזות דקסמול 16 קפלויות במהלך התקופה הרלבנטית בסניפי הנתבעת, ומכאן שנוקה בגין רכישת דקסמול הוא 6.72 ₪ $(= 3.36 * 2)$.

באופן דומה, מחירה של אריזות נורופן 16 קפלויות הוא 31.65 ₪ לעומת מחירה של אריזות נורופן 20 קפלויות שהוא 30.25 ₪. משכך, בגין כל אריזות נורופן 16 קפלויות שקנתה נגרם לתובעת נזק של 7.49 ₪

(7.49 = 16 * (30.2/20) - 31.65). התובעת מעריכה כי רכשה אריזה אחת של נורופן 16 קפלויות במהלך התקופה הרלבנטית בסניפי הנתבעת.

56. כאמור, הקבוצה נשוא התובענה דגא כוללת ציבור רחב היקף של אלפי אנשים.
57. מטיבם וטיבעם של דברים, סופר-פארם מחזיקה בידה את המידע ביחס להיקף הקבוצה ואת המידע ביחס לנזק שנגרם לקבוצה.
58. נוכח אורך התקופה והיקף הקבוצה, אומדת התובעת, באופן שמרני ועל דרך המעטה, את סכום התובענה הייצוגית על סכום של 5 מיליון ₪.
59. התובעת שומרת לעצמה תזכות להוסיף ולתקן סכום זה לאחר שיועברו ויגולו הנתונים הדרושים מסופר-פארם.
60. למצער, יתבקש בית המשפט הנכבד לפסוק רכיב פיצוי על דרך של פסיקת פיצוי לטובת הקבוצה או הציבור, בהתאם להוראת סעיף 20(ג) לחוק, וכפי שנפסק על ידי כב' השופטת מי נאור בעניין ע"א 1338/97 תובת מרכז שיתופי לשוק ג' ראבי, תק-על 2003(2) 1522.

הסעדים

61. לאור כל האמור לעיל, זכאים התובעת וחברי הקבוצה לסעדים המפורטים להלן, כולם או חלקם:
- 61.1. תשלום הנזק שנגרם לכל אחד מחברי הקבוצה בהתאם למספר האריזות של דקסמול ו/או נורופן 16 קפלויות שרכשו מהנתבעת;
- 61.2. לחילופין, לפסוק פיצוי על דרך של פסיקת פיצוי לטובת הקבוצה או הציבור, בהתאם להוראת סעיף 20(ג) לחוק;
- 61.3. לחילופין חילופין, ליתן פסק דין הצהרתי הנראה לבית המשפט נכון וצודק בנסיבות העניין.
- 61.4. להורות לנתבעת ליידע את קהל צרכניה, בדרך שימצא בית-המשפט לנכון, בדבר תנאי מכירתן של אריזות דקסמול ונורופן 20 קפלויות הנמכרות בבתי-המרקחת שבסניפיה;
- 61.5. להורות כי חלק מהסכום שייפסק לטובת הקבוצה ישולם לתובעת (בהתאם להוראת סעיף 22 לחוק תובענות ייצוגיות).
- 61.6. לחייב את סופר-פארם לשלם לתובעת הוצאות משפט, לרבות שכר טרחת עו"ד (בהתאם להוראת סעיף 23 לחוק תובענות ייצוגיות).

סוף דבר

62. סופר-פארם נהגה ונהגת שלא כדין, תוך פגיעה מתמשכת בציבור לקוחותיה.
63. תביעתה של התובעת עומדת בכל התנאים לבירורה כתביעה ייצוגית מכח הוראות חוק תובענות ייצוגיות.
64. לבית משפט זה הסמכות המקומית נוכח מקום משרדה הרשום של סופר-פארם ונוכח מקום התרחשות האירועים נשוא תובענה זו.

65. הגם שסך הפיצוי המגיע לכלל חברי הקבוצה אינו ניתן לקביעה מדויקת בשלב זה, מעריכה התובעת, כאמור, כי הוא נאמד בסך כולל של 5 מיליון ₪, ומשכך, נתונה לבית משפט נכבד זה הסמכות העניינית.
66. נוכח כל האמור לעיל מתבקש בית המשפט הנכבד להזמין את סופר-פארם לדין, ולהורות לה לפצות את התובעת ואת הקבוצה כולה בשיעור הנזק שנגרם להם, כמפורט לעיל.
67. בנוסף יתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את סופר-פארם בהוצאות הגשת תובענה זו והבקשה המוגשת במקביל אליה, לרבות שכר טרחת עו"ד בצירוף מע"מ כדין ובנוסף על שכרה של התובעת עצמה בשיעור שיקבע על ידי בית המשפט הנכבד.
68. בד בבד עם הגשת כתב תביעה זה, מוגשת כאמור לבית המשפט הנכבד בקשה לאשרה כתובענה ייצוגית בהתאם להוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

גילה בייגל, עו"ד

גילה בייגל, עו"ד
מ.ר. 40158